

Motion till riksdagen 2024/25:165

av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)

Avskaffande av det skärpta amorteringskravet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa det andra amorteringskravet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna vill se en långsiktigt hållbar bostadspolitik samt en sund amorteringskultur med genomtänkta kreditrestriktioner. En målsättning för oss är att alla som vill ska kunna äga sitt hem. För att underlätta detta vill vi se en tydlig och förutsägbar bostadspolitik, som inte i onödan begränsar människors möjlighet till bostadsägande. En grundförutsättning för stabilitet är att långtgående förändringar av bostadsmarknadens funktionssätt och makrotillsynsåtgärder föregås av en noggrann analys.

Den 1 mars 2018 infördes det andra amorteringskravet av Finansinspektionen. Det innebär att bolånetagare som tar nya lån som överstiger 4,5 gånger bruttoårsinkomsten måste amortera 1 procentenhet extra per år, utöver amorteringstakten på 1–2 procent som första amorteringskravet föreskriver. Vidare finns det ett bolånetak som innebär att låntagare får låna maximalt 85 procent av bostadens marknadsvärde samt en kvar-att-leva-på-kalkyl som bankerna använder för att uppskatta hushållens betalningsförmåga. Kreditgivningen i Sverige var således tydligt reglerad och styrd redan innan det andra amorteringskravet infördes.

Finansinspektionen utövar tillsyn över kreditgivningen och stresstestar såväl banker som hushåll regelbundet i scenarier där man ökar arbetslösheten och höjer räntorna. Myndighetens återkommande slutsats i bolånerapporterna är att hushållen har en bra motståndskraft mot prisfall, räntehöjningar och inkomstbortfall (Den svenska bolåne-marknaden 2020). Detta är en trend som varit uppåtgående sedan 2013, alltså innan

amorteringskravens införande. De välkapitaliserade svenska bankerna står sig också väl i stresstesterna och bedöms kunna stå emot kreditförluster.

Vidare är den fördelningspolitiska profilen av det andra amorteringskravet av intresse i sammanhanget eftersom det drabbar unga vuxna och ensamstående i högre utsträckning än andra grupper. Hushåll med god betalningsförmåga men med ett lågt startkapital, exempelvis ett nyexaminerat par från universitetet, träffas av det andra amorteringskravet även om de skulle klara bolånetaket och grundamorteringarna. Resultatet av detta blir att många tvingas ut på en osäker andrahandsmarknad, alternativt att tacka nej till jobberbjudanden i storstadsregionerna. Ytterst innebär detta att städer och regioner kommer att lida stora samhällsekonomiska förluster när företag får allt svårare att rekrytera rätt kompetens samtidigt som bostadsbyggandet bromsar in. Försvaret av det andra amorteringskravet vilar således på en svag grund.

Som ett socialkonservativt parti är det viktigt att värna försiktighetsprincipen, och då i synnerhet inom ekonomisk politik. Av den anledningen vill vi utvärdera effekterna och måluppfyllelsen av det första amorteringskravet innan fler permanenta restriktioner kommer på plats. Sverigedemokraterna vill därför avskaffa det andra amorteringskravet tills det konstaterats vara utformat på ett ändamålsenligt sätt.

Oscar Sjöstedt (SD)

Dennis Dioukarev (SD)

Charlotte Quensel (SD)

David Perez (SD)